

Agenda weimarska na rzecz silnej i geopolitycznej Unii Europejskiej

24.05.2024

Nasze bezpieczeństwo jest zagrożone. Żyjemy w epoce systemowej rywalizacji, w której niektóre reżimy autokratyczne usiłują podważyć i zniszczyć porządek międzynarodowy oparty na Karcie Narodów Zjednoczonych. Rosja prowadzi nielegalną wojnę napastniczą przeciwko jednemu z naszych sąsiadów, otwarcie odrzuca i aktywnie podważa europejską architekturę bezpieczeństwa oraz zaczęła organizować złośliwe, hybrydowe operacje skierowane przeciwko naszym państwom. Jako Europejczycy musimy być solidarni oraz chronić nasze interesy, wartości i zasady, na których opierają się prawo międzynarodowe, prawa człowieka i pokój.

Unia Europejska musi stać się prawdziwym geopolitycznym graczem i gwarantem bezpieczeństwa zdolnym do odpowiedniego reagowania na dzisiejsze wyzwania bezpieczeństwa oraz do wzmacniania porządku międzynarodowego. My, Ministrowie Spraw Zagranicznych Francji, Niemiec i Polski pragniemy podkreślić naszą determinację w promowaniu ambitnej agendy dla Europy. Naszym celem jest wzmocnienie europejskiej suwerenności i odporności.

Z tego powodu przyjęliśmy niniejszą „Agendę weimarską na rzecz silnej i geopolitycznej UE”. Odzwierciedla ona nasze priorytety na zbliżającą się nową europejską kadencję w dziedzinie zewnętrznych działań UE. Mamy nadzieję nadać rozpędu naszym kolejnym strategicznym dyskusjom na temat globalnej przyszłości Unii.

Wzmacnianie bezpieczeństwa i obronności Europy

Ponownie podkreślamy wagę silniejszej i sprawniejszej obronności europejskiej, która pozytywnie wpływa na bezpieczeństwo globalne i transatlantyckie oraz cechuje się komplementarnością i interoperacyjnością w stosunku do działań NATO. W tym kontekście akcentujemy znaczenie silnego europejskiego filaru w ramach NATO dla utrzymania i wzmocnienia naszego zbiorowego, sojuszniczego potencjału obronnego. Poniższe elementy uznajemy za kluczowe przy wzmacnianiu bezpieczeństwa i obronności Europy:

- **Zwiększanie europejskich zasobów:** Będziemy wydawać minimum 2% PKB na obronność. Na szczycie europejskim z niecierpliwością oczekujemy raportu, który zostanie przedstawiony na czerwcowej Radzie Europejskiej, opisującego wszystkie opcje pozyskiwania środków. Nasze środki musimy wydawać w sposób strategiczny – w celu zapewnienia sił i zdolności koniecznych do zbiorowej obrony.
- **Aby pójść naprzód, musimy wypełnić luki w europejskich zdolnościach:** Największe potrzeby w ramach zwiększania potencjału Europy występują w takich obszarach jak strefy obrony powietrznej, lądowe zdolności bojowe, wysoce precyzyjne systemy uderzeniowe, drony, zdolności dowodzenia i kontroli, mobilność i logistyka, zapasy amunicji, a także inwestowanie w nowe technologie celem podtrzymania przewagi technologicznej.
- **Rozwój przemysłowy:** Nadanie priorytetu polityce dotyczącej przemysłu obronnego dzięki wzmożeniu koordynacji i normalizacji, zwiększeniu zdolności produkcyjnych, długoterminowym umowom na dostawy, odpowiedniemu wsparciu dla Europejskiego Funduszu Obrony i Programu na rzecz europejskiego przemysłu obronnego, a także wypełnieniu luk w finansowaniu między fazą badań i rozwoju prototypów a ich wprowadzeniem do obrotu przy jednoczesnym zagwarantowaniu, że wysiłki te będą prowadziły do poszerzenia bazy produkcyjnej w całej UE i będą korzystne dla sektorów gospodarki w Europie, w tym MŚP oraz spółek o średniej kapitalizacji. Poprawa dostępu europejskiego przemysłu obronnego do publicznego i prywatnego finansowania.
- **Wspólne rozwijanie zdolności i udzielanie zamówień w Europie:** Niższe koszty i większa interoperacyjność dzięki zwiększonej liczbie umów ramowych, dodatkowym porozumieniom w zakresie wspólnych zamówień oraz wspólnej certyfikacji. Udzielanie wieloletnich gwarancji zakupów przez rządy, tak aby zapewnić bezpieczeństwo planowania i zachętę do zwiększania produkcji.
- **Większa skuteczność w zarządzaniu kryzysowym:** Musimy zapewnić większą skuteczność naszej wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, w tym w ramach procesu decyzyjnego, oraz operacyjną gotowość unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania do 2025 r.

- **Zwalczanie manipulacji informacjami oraz ingerencji w informacje przez podmioty zagraniczne, a także – w nawiązaniu do oświadczenia ministrów ds. europejskich Francji, Niemiec i Polski oraz innych państw członkowskich z 21 maja 2024 r. – zwiększanie odporności i działań na rzecz dalszej koordynacji oraz aktywnego reagowania w ramach UE**, w szczególności celem zapewnienia szybszych i skuteczniejszych działań ze strony platform internetowych w zakresie zwalczania kampanii dezinformacyjnych, a także poprzez promowanie inicjatyw społeczeństwa obywatelskiego rozwijających umiejętność korzystania z mediów i odporność medialną w krajach trzecich. Planujemy stworzenie wspólnego funduszu na potrzeby finansowania projektów dotyczących odporności medialnej za granicą.
- **Zapewnienie długoterminowego zaangażowania Europy na rzecz Ukrainy** w dziedzinie wojskowości, gospodarki i dyplomacji w oparciu o planowane porozumienie między UE a Ukrainą w zakresie bezpieczeństwa oraz o działania grupy kontaktowej ds. obrony Ukrainy (Ramstein) i innych forów, w tym paryskiej konferencji w sprawie Ukrainy z 26 lutego. Wspieranie Ukrainy oznacza wzmacnianie naszego własnego europejskiego bezpieczeństwa oraz promowanie naszych interesów geopolitycznych. Pozostajemy zjednoczeni w zapewnianiu Ukrainie wsparcia wojskowego tak długo, jak będzie ono potrzebne. Będziemy współpracować między sobą oraz z Ukrainą w związku z czerwcowym posiedzeniem Rady Europejskiej, szczytem NATO w Waszyngtonie oraz lipcowym spotkaniem Europejskiej Wspólnoty Politycznej w Blenheim. Nasze spotkanie Trójkąta Weimarskiego z Ukrainą oraz konferencja na temat odbudowy Ukrainy w Berlinie w czerwcu będą właściwymi krokami w tym kierunku. Dodatkowo kraje Trójkąta Weimarskiego planują podjąć w imieniu Ukrainy wspólne działania dyplomatyczne skierowane do partnerów międzynarodowych.
- **Zapewnienie pomyślnego procesu rozszerzenia z udziałem Ukrainy i Mołdawii**, który przyczyni się do umocnienia stabilności i bezpieczeństwa Europy. Wymaga to procesu akcesyjnego opartego na zasługach oraz silnego wsparcia dla działań Ukrainy i Mołdawii mających na celu poczynienie postępów we wdrażaniu reform oraz spełnienie kryteriów niezbędnych do rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych do UE przed końcem belgijskiej prezydencji w Radzie, a następnie otwarcie kłastera rozdziałów negocjacyjnych „Kwestie podstawowe” z oboma krajami. Wszystkie te działania będą uzupełnione w ramach procesu berlińskiego na rzecz Bałkanów Zachodnich.

- **Zobowiązujemy się wzmacniać mołdawski sektor bezpieczeństwa i obrony** oraz jego odporność na ingerencję zagraniczną, a także wspierać Mołdawię w walce z rosyjską ofensywą hybrydową oraz w kontynuowaniu koniecznych reform, w szczególności w oparciu o spotkanie dotyczące bezpieczeństwa Mołdawii, jakie miało miejsce w Paryżu w dniu 17 maja. Państwa Trójkąta Weimarskiego pomogą też w pozyskaniu dostępnych funduszy europejskich na rzecz lokalnych inicjatyw dotyczących pomocy rozwojowej, promocji UE oraz walki z dezinformacją i kontrnarracjami.
- **Wspieranie odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji Ukrainy.** Trójkąt Weimarski będzie dążył do określenia ewentualnych wspólnych projektów na rzecz Ukrainy. Jednym z potencjalnych obszarów wspólnych działań może być wzmacnianie zdolności administracyjnych Ukrainy (wymiana personelu, programy szkoleniowe, przekazywanie wiedzy specjalistycznej). Działania te powinny wspierać efektywność odbudowy oraz podtrzymać dynamikę procesu akcesyjnego, jednocześnie pomagając Trójkątowi Weimarskiemu lepiej zrozumieć potrzeby Ukrainy.

Wzmacnianie globalnego zasięgu: następne kroki oraz wspieranie globalnych dóbr publicznych

- **Działania na rzecz klimatu:** Musimy kontynuować wzmacnianie europejskiego bezpieczeństwa i dobrobytu, również poprzez przekształcanie UE w bastion zielonych innowacji i inwestycji, wycofywanie się z unijnej zależności od rosyjskich paliw kopalnych, wzmacnianie naszej odporności na oddziaływanie klimatu oraz zapewnienie utrzymania globalnej pozycji w odniesieniu do ambitnej, osiągalnej, sprawiedliwej, uczciwej i inkluzywnej polityki klimatycznej zgodnej z celem 1,5°C
- **Wprowadzimy „Zielony Trójkąt Weimarski”** w celu wspierania stron trzecich we wdrażaniu decyzji pierwszego Przeglądu globalnego, w tym w odpowiedzi na wezwanie do sprawiedliwego i uporządkowanego odejścia od paliw kopalnych, potrojenia mocy energii odnawialnej oraz podwojenia średniej rocznej poprawy efektywności energetycznej na całym świecie do 2030 r. W ramach tych działań nadamy priorytet konkretnym i terminowym krokom w kierunku przyspieszenia procesu wygaszania wytwarzania energii elektrycznej z węgla o nieobniżonej emisji w systemach energetycznych tych krajów zgodnie z ich ścieżkami neutralności emisyjnej.

- **W ramach „Zielonego Trójkąta Weimarskiego”** będziemy zachęcać wszystkie Strony do przedstawienia ich ustalonych na poziomie krajowym wkładów, które prezentują postępy i najwyższe ambicje, wraz z ogólnogospodarczymi celami redukcji bezwzględnych wielkości emisji obejmującymi wszystkie gazy cieplarniane, sektory i kategorie, zgodnie z celem 1,5° i strategiami długoterminowymi.
- **Wdrażanie globalnych partnerstw:** Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) powinna odgrywać rolę koordynatora dla całej UE-27, organizując strategiczne działania skierowane do państw uchylających się od zajęcia stanowiska oraz kontynuując prace nad planem działań UE dotyczącym geopolitycznych konsekwencji rosyjskiej inwazji na Ukrainę dla krajów trzecich jako podstawą do dalszego zaangażowania. Wzmacnianie globalnych partnerstw Unii będzie wymagało bardziej strategicznego i spójniejszego wykorzystania naszych instrumentów polityki zewnętrznej, zgodnie z celami strategii Global Gateway, dzięki czemu będziemy w stanie przedstawić „lepszą ofertę” i zagwarantować realizację naszych celów w zakresie zmniejszania ryzyka. Utrzymując zaangażowanie w realizację priorytetów rozwojowych naszych partnerów, będziemy dążyć do wykorzystania naszych partnerstw w celu zwiększania bezpieczeństwa i odporności gospodarczej Unii Europejskiej, w szczególności poprzez dywersyfikację naszych łańcuchów dostaw.
- **Skuteczniejsza komunikacja strategiczna UE:** Unijne zaangażowanie w państwach trzecich jest już duże i zróżnicowane. Unia musi jednak skuteczniej zbierać plony tego, co zasiała, poprawiając ogólne informowanie o swoim zaangażowaniu w państwach trzecich oraz jego eksponowanie, począwszy od inicjatyw Global Gateway po środki pomocowe w ramach Europejskiego Instrumentu na Rzecz Pokoju. Jednocześnie Unia musi również lepiej wyjaśniać państwom trzecim inicjatywy polityki wewnętrznej, które mogą mieć na takie państwa niekorzystny wpływ.
- **Wspólna dyplomacja:** Przywrócenie skutecznej praktyki polegającej na prowadzeniu przez jednego lub kilku ministrów spraw zagranicznych konkretnych misji dyplomatycznych, reprezentując Unię jako całość, w duchu skuteczniejszego podziału obciążeń, lecz w ścisłej koordynacji z UE-27.

Poprawa spójności unijnych działań zewnętrznych: Unia przemawiająca jednym głosem i działająca jako jedność

Przygotowując się do kolejnego cyklu europejskiego, musimy zwiększyć skuteczność działań zewnętrznych. Oczekujemy powołania silnego zespołu przywódczego w Komisji Europejskiej oraz w osobie Wysokiego Przedstawiciela/Wiceprzewodniczącego Komisji i Przewodniczącego Rady Europejskiej po wyborach europejskich w celu dalszego wzmacniania spójności między ESDZ, Komisją i Sekretariatem Rady oraz z należyтым uwzględnieniem różnorodności geograficznej i demograficznej Unii i jej państw członkowskich. Unijne instytucje i państwa członkowskie powinny przyjąć podejście „Drużyna Europy”, aby zapewnić spójność działań i informacji. Jest to tym bardziej konieczne, że od Unii oczekuje się ułatwienia rozwoju europejskiego sektora bezpieczeństwa i obrony w ciągu najbliższych kilku lat. Będziemy ściśle koordynować wymogi instytucjonalne w celu wspierania tych działań. Podobnie uważamy, że kolejny program Komisji dotyczący bezpieczeństwa i odporności gospodarczej ma kluczowe znaczenie dla budowania suwerennej i konkurencyjnej Unii.

Planujemy również:

- **z badać pomysł utworzenia zintegrowanego zespołu ESDZ i Komisji ds. sankcji działającego jako pojedynczy unijny punkt kontaktowy ds. sankcji** – w celu wspólnej analizy zarówno wpływu sankcji, jak i ich obchodzenia, a także jako usługodawcy dla państw członkowskich przy proponowaniu podmiotów objętych sankcjami lub sankcji sektorowych. Taki zintegrowany zespół przyczyniłby się do silniejszej polityki sankcji, zgodnie z naszymi celami Wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB);
- **z badać możliwości wzmocnienia roli Wysokiego Przedstawiciela/Wiceprzewodniczącego Komisji** w celu zapewnienia spójności i skuteczności działań zewnętrznych. Powinien on również zwiększać oddziaływanie strategii Global Gateway jako narzędzia geopolitycznego. Wzmocnienie to powinno także zapewnić spójniejsze i bardziej strategiczne wykorzystanie zewnętrznych instrumentów finansowych UE;

- **wprowadzić w życie „proces refleksji weimarskiej” na temat stosunków zewnętrznych w celu rozpoczęcia dyskusji nad bardziej długoterminowymi reformami**, w tym nad usprawnianiem procesu decyzyjnego w ramach WPZiB w rozszerzonej Unii oraz nad ściślejszym powiązaniem polityki i środków w działaniach zewnętrznych. Proces refleksji mógłby również przyczynić się do przeglądu globalnej strategii UE z 2016 r. w świetle zmienionego otoczenia geopolitycznego. Jednym z elementów mogłoby być połączenie (byłych) urzędników służby cywilnej wysokiego szczebla i renomowanych ekspertów;
- **wypracować podejście „zintegrowane bezpieczeństwo dla UE”**: Ponieważ zagrożenia hybrydowe, cyberbezpieczeństwa i terrorystyczne, zagraniczne manipulacje informacjami i ingerencje w informacje, a także korupcja i transgraniczna przestępczość zorganizowana mają wpływ na działania zewnętrzne i politykę wewnętrzną, zobowiązujemy się do lepszego odzwierciedlenia związku między bezpieczeństwem wewnętrznym i zewnętrznym w naszych działaniach zewnętrznych.

Quelle / Source / Źródło: <https://www.gov.pl/web/dyplomacja/agenda-weimarska-na-rzecz-silnej-i-geopolitycznej-unii-europejskiej> (Accessed 24 Mai 2024)